

Περιβαλλοντική ευθύνη.

Η πρόκληση για την ασφαλιστική αγορά!

04/04/2023

G. Zorgno

I. Μωραΐτης

N. Βαρουχάκη

Θ. Τελωνιάτη – Κ. Τριπολιτάκη

Προσκεκλημένος Ομιλητής: Κ. Τσολακίδης

ΕΝΩΣΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΤΑΙΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

AGENDA

- **Εισαγωγή**
(G. Zorgno)
- **Ορισμός «Περιβάλλοντος»**
(I. Μωραΐτης)
- **Νομοθετικό Πλαίσιο Περιβαλλοντικής Ευθύνης**
(N. Βαρουχάκη)
- **Ασφαλιστική Κάλυψη**
(Θ. Τελωνιάτη – Κ. Τριπολιτάκη)
- **Ασφαλιστικές Περιπτώσεις**
(I. Μωραΐτης)
- **Πως αξιολογείται το ρίσκο, πως εκτιμάται η ζημία και η «ευθύνη»;**
Συζήτηση με Κ. Τσολακίδη
- **Ενημέρωση για το πρόγραμμα Life Profile**
(Κ. Τσολακίδης)

Εισαγωγή

G. Zorgno

ΕΝΩΣΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΤΑΙΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

Ορισμός «Περιβάλλοντος»

Ι. Μωραΐτης

ΕΝΩΣΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΤΑΙΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

Ας ορίσουμε το "περιβάλλον"....

“Everything that isn’t me” - Einstein

Ας ορίσουμε το "περιβάλλον" ....

& Μεταφορά (εγώ) & υπόγεια ύδατα & αέρας & θάλασσα ....

ΕΝΩΣΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΤΑΙΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

Ας ορίσουμε το "περιβάλλον"....

Εγώ που
αποθηκεύω, παράγω, μεταφέρω
ρυπογόνες ουσίες

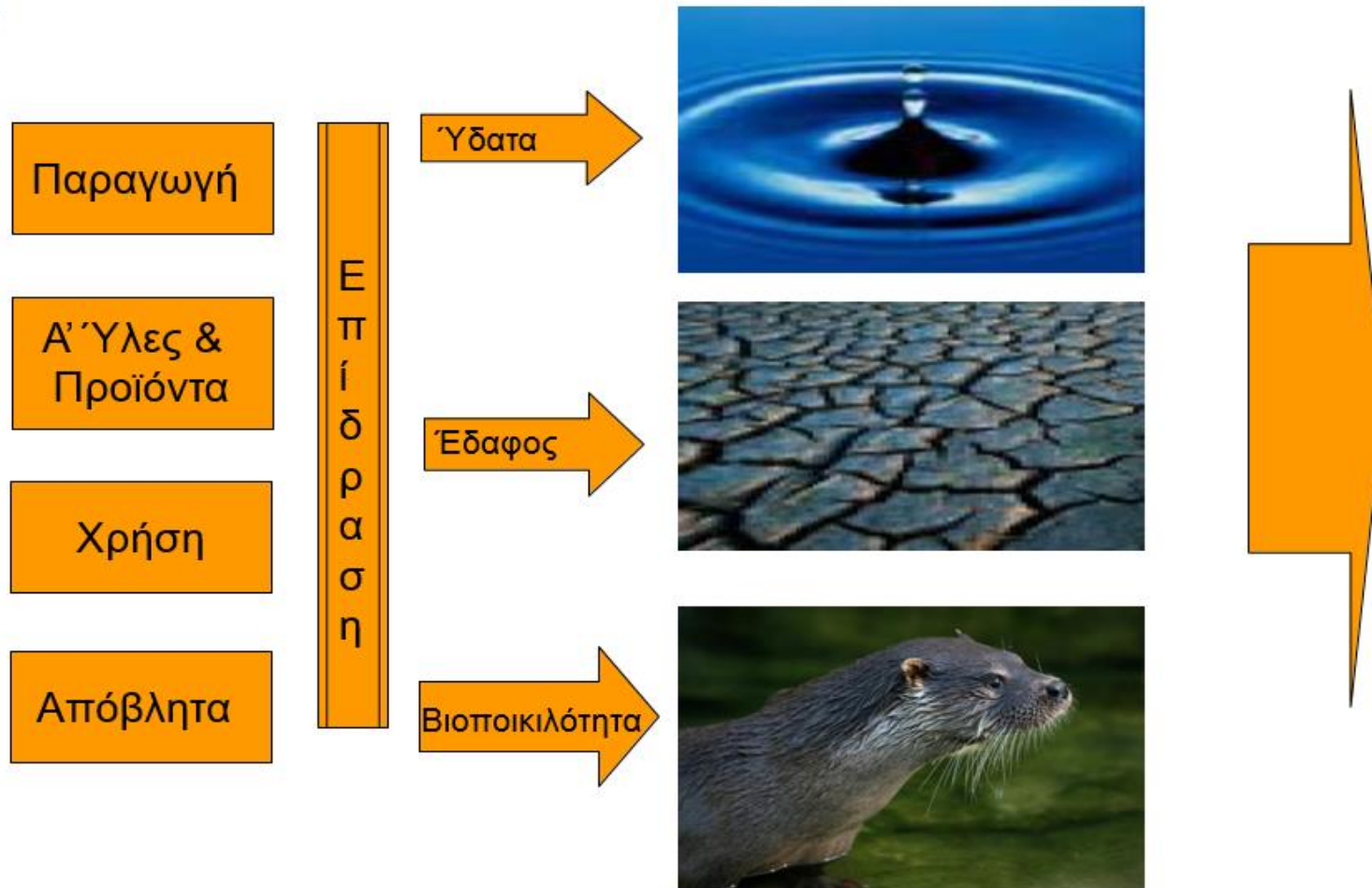
η «διαρροή» των οποίων
θα προκαλέσει ζημία σε τρίτους και στο φυσικό περιβάλλον
οπουδήποτε ασκώ την δραστηριότητά μου

Η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» είναι από τους
βασικότερους πυλώνες της περιβαλλοντικής νομοθεσίας για
την πρόληψη ή/και αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημιάς

Περιβαλλοντική ευθύνη (Συνθήκες ρύπανσης)

Περιβαλλοντική ευθύνη (Συνθήκες ρύπανσης)

Διαρροή υπόγειων σωληνώσεων

Περιβαλλοντική ευθύνη (Συνθήκες ρύπανσης)

Διαχείριση στερεών αποβλήτων

Περιβαλλοντική ευθύνη (Συνθήκες ρύπανσης)

Διαχείριση υγρών αποβλήτων

Περιβαλλοντική ευθύνη (Συνθήκες ρύπανσης)

Προστασία ειδών & οικοσυστημάτων (βιοποικιλότητας)

Προστατευόμενες περιοχές στην Ελλάδα

Natura 2000 Ελλάδα (GR)

<http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=432>

Προστατευόμενες περιοχές στην Ελλάδα

Δίκτυο Natura B. Ελλάδα

Τόποι Κοινοτικής Σημασίας

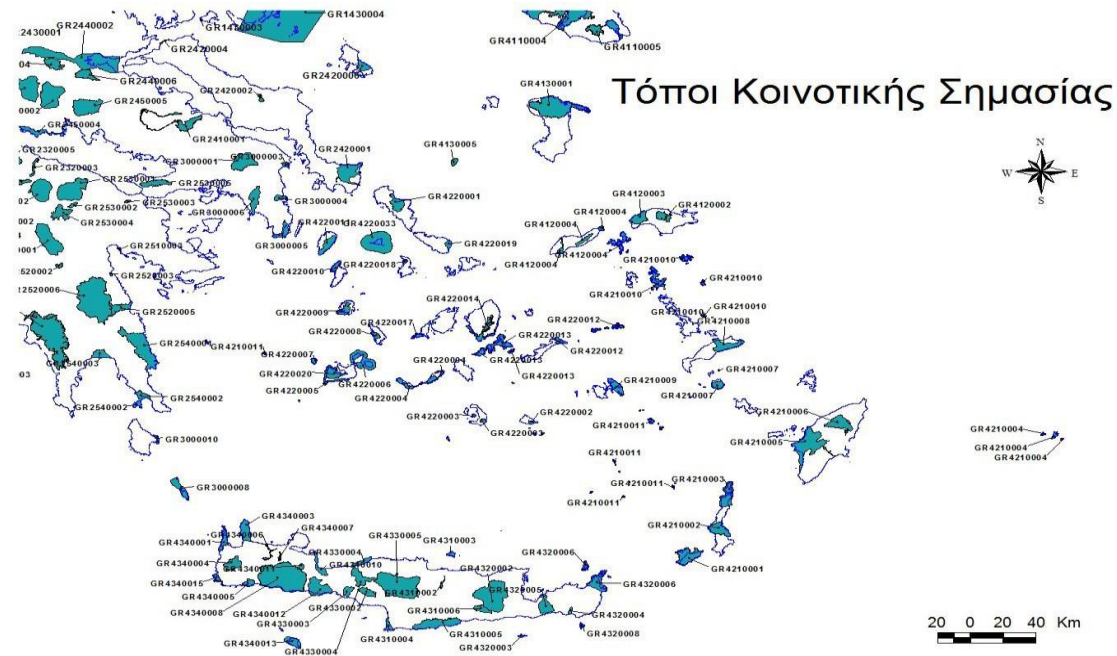

Προστατευόμενες περιοχές στην Ελλάδα

Δίκτυο Natura Αιγαίου

Νομοθετικό Πλαίσιο Περιβαλλοντικής Ευθύνης

Ν. Βαρουχάκη

ΕΝΩΣΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΤΑΙΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

Νομοθετικό Πλαίσιο Περιβαλλοντικής Ευθύνης

- **Νομικό Καθεστώς πριν την εισαγωγή της Οδηγίας 2004/35/ΕΚ**

- Το Ελληνικό Σύνταγμα, μετά την αναθεώρησή του το 2001, ορίζει ότι (άρθρο 24 παράγραφος 1):

«Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή ανασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας.»

- Παρά τη συνταγματική πρόβλεψη, δεν υπήρχε αναλυτικό νομοθετικό πλαίσιο το οποίο να υποχρεώνει τους φορείς εκμετάλλευσης να αναλάβουν άμεσα το κόστος πρόληψης ή αποκατάστασης περιβαλλοντικής ζημίας.

Νομοθετικό Πλαίσιο Περιβαλλοντικής Ευθύνης

- **Οδηγία 2004/35/ΕΚ**

- Οδηγία 2004/35/ΕΚ σχετικά με την Περιβαλλοντική Ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντική ζημίας.
- Αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».
- Περιβαλλοντική ζημία
  - ζημία σε προστατευόμενα είδη και φυσικούς οικότοπους
  - ζημία σε υδάτινο περιβάλλον
  - ζημία στο έδαφος
- Πεδίο Εφαρμογής της Οδηγίας
  - Επαγγελματικές δραστηριότητες που απαριθμούνται ρητώς στην Οδηγία (αντικειμενική ευθύνη)
  - Λοιπές επαγγελματικές δραστηριότητες, πλην αυτών που απαριθμούνται ρητώς στην Οδηγία, εφόσον ο φορέας εκμετάλλευσης ενήργησε με δόλο ή εξ αμελείας (υποκειμενική ευθύνη)
- Σύμφωνα με το άρθρο 19 της Οδηγίας, η μεταφορά στο εθνικό δίκαιο έπρεπε να γίνει το αργότερο μέχρι 30/04/2007.

Νομοθετικό Πλαίσιο Περιβαλλοντικής Ευθύνης

- **Ενσωμάτωση Οδηγίας στην ελληνική έννομη τάξη -ΠΔ 148/2009**
  - Η Οδηγία 2004/35/ΕΚ ενσωματώθηκε στο ελληνικό καθεστώς με το ΠΔ 148/2009
  - Σχεδόν απόλυτη ταύτιση του ΠΔ με την Οδηγία
  - Σκοπός :

Η θέσπιση περιβαλλοντικής ευθύνης βάσει της αρχής

«ο ρυπαίνων πληρώνει», με τον καθορισμό μέτρων, όρων και διαδικασιών, ώστε κάθε φορέας εκμετάλλευσης, η δραστηριότητα του οποίου προκάλεσε περιβαλλοντική ζημία ή άμεση απειλή περιβαλλοντικής ζημίας να είναι καταρχήν οικονομικά υπεύθυνος για τη λήψη των απαραίτητων μέτρων πρόληψης ή/ και αποκατάστασης της περιβαλλοντικής ζημίας.

Νομοθετικό Πλαίσιο Περιβαλλοντικής Ευθύνης

- ΠΔ 148/2009
  - Ορισμός Περιβαλλοντικής Ζημίας
    - Ζημία σε προστατευόμενα είδη και φυσικούς οικοτόπους
    - Ζημία των υδάτων
    - Ζημία του εδάφους
  - Πεδίο Εφαρμογής
    - Επαγγελματικές δραστηριότητες που απαριθμούνται στο ΠΔ, ανεξάρτητα από υπαιτιότητα του φορέα εκμετάλλευσης.
    - Λοιπές επαγγελματικές δραστηριότητες, πλην αυτών που απαριθμούνται ρητώς στην Οδηγία, ανεξάρτητα από υπαιτιότητα του φορέα εκμετάλλευσης.
    - Αντικειμενική Ευθύνη όλων των φορέων εκμετάλλευσης, αυστηρότερο καθεστώς από την Οδηγία.

Νομοθετικό Πλαίσιο Περιβαλλοντικής Ευθύνης

- ΠΔ 148/2009
- Φορέας Εκμετάλλευσης
  - Λήψη όλων των απαραίτητων **προληπτικών μέτρων**, σε περίπτωση άμεσης απειλής περιβαλλοντικής ζημίας.
  - Λήψη όλων των αντικειμενικώς εφικτών **μέτρων για τον έλεγχο, περιορισμό, απομάκρυνση ή διαχείριση** των ζημιογόνων παραγόντων, όταν επέλθει περιβαλλοντική ζημία.
  - Καταβολή κόστους **εκτίμησης** περιβαλλοντικής ζημίας.
  - Καταβολή των δαπανών για τις δράσεις πρόληψης και **αποκατάστασης**.
- Αποκατάσταση Περιβαλλοντικής Ζημίας
  - Πρωτογενής αποκατάσταση
  - Συμπληρωματική αποκατάσταση
  - Αντισταθμιστική αποκατάσταση

Νομοθετικό Πλαίσιο Περιβαλλοντικής Ευθύνης

- ΠΔ 148/2009
- Χρηματοοικονομική ασφάλεια (άρθρο 14)

Οι φορείς εκμετάλλευσης προκειμένου να καλύψουν την ευθύνη τους μπορούν να κάνουν χρήση χρηματοοικονομικής ασφάλειας (ιδιωτικής ασφάλισης καθώς και άλλων μορφών χρηματοοικονομικών εγγυήσεων).

Νομοθετικό Πλαίσιο Περιβαλλοντικής Ευθύνης

- ΠΔ 148/2009
- Απαλλαγή Φορέα Εκμετάλλευσης από την ευθύνη, εάν αποδείξει ότι η περιβαλλοντική ζημία ή η άμεση απειλή αυτής οφείλεται:
  - σε πράξη ή παράλειψη τρίτου και επήλθε παρά την ύπαρξη των ενδεδειγμένων μέτρων ασφαλείας (π.χ. σε περίπτωση κακόβουλης ενέργειας),
  - σε συμμόρφωση προς υποχρεωτική διαταγή ή εντολή δημόσιας αρχής, εκτός εάν η διαταγή αυτή εκδόθηκε για την αντιμετώπιση μίας εκπομπής ή τυχαίου γεγονότος που προκλήθηκε προγενέστερα εξαιτίας της δραστηριότητας του ίδιου του φορέα εκμετάλλευσης.
- Απαλλαγή Φορέα Εκμετάλλευσης από την ευθύνη, εάν αποδείξει ότι δεν ενήργησε με δόλο ή αμέλεια και ότι η περιβαλλοντική ζημία οφείλεται:
  - σε εκπομπή ή γεγονός που έχει προβλεφθεί ρητά στην έγκριση ή άδεια που του έχει χορηγηθεί από Δημόσια Αρχή για τη νόμιμη άσκηση της δραστηριότητάς του (permit),
  - σε εκπομπή ή γεγονός ή δραστηριότητα, για την οποία δεν ήταν δυνατόν με τις επιστημονικές γνώσεις της εποχής να προβλεφθεί ότι θα μπορούσε να προκαλέσει περιβαλλοντική ζημία (state of the art)

Νομοθετικό Πλαίσιο Περιβαλλοντικής Ευθύνης

- **Νόμος 2496/1997 Για την Ασφαλιστική Σύμβαση**

- **Άρθρο 23**

1. Αν δεν συμφωνήθηκε κάτι άλλο, η ασφάλιση περιβαλλοντικής ζημιάς περιλαμβάνει τα έξοδα αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και τα έξοδα αποκομιδής απορριμμάτων και ερειπίων που προέκυψαν από την επέλευση ασφαλιστικού κινδύνου.

2. Το ασφάλισμα καταβάλλεται μόνο έναντι των πράγματι καταβληθέντων εξόδων και μόνο εφόσον η ζημιά προέκυψε από αιφνίδιο και μη αναμενόμενο συμβάν.

Νομοθετικό Πλαίσιο Περιβαλλοντικής Ευθύνης

- **Επικίνδυνα Απόβλητα**
Ν. 4819/2021 (άρθρο 52 παρ. 3, περ. β)

Στο Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο :

- θα προσδιορίζεται ο ασφαλιζόμενος φορέας διαχείρισης,
- θα προσδιορίζονται οι εργασίες διαχείρισης που καλύπτονται,
- θα προσδιορίζονται τα χαρακτηριστικά επικινδυνότητας (κλάση UN, αριθμός H και αντίστοιχη περιγραφή) των προς διαχείριση αποβλήτων,
- θα αναγράφεται ότι η ασφαλιστική κάλυψη αφορά σε ζημιές προς τρίτους και την επαναφορά του περιβάλλοντος στην πρότερη κατάσταση, σε περίπτωση ζημιάς,

Νομοθετικό Πλαίσιο Περιβαλλοντικής Ευθύνης

- **Επικίνδυνα Απόβλητα**
Ν. 4819/2021 (άρθρο 52 παρ. 3 β)
  - Θα αναγράφεται το ύψος της ασφαλιστικής κάλυψης, το οποίο προσδιορίζεται, κατ' ελάχιστο, ως εξής:
    - i. για εργασίες διάθεσης (D1 έως και D15) ή ανάκτησης (R1 έως και R13):
      - α) ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ ετησίως για τις εγκαταστάσεις που κατατάσσονται στην Α1 κατηγορία σύμφωνα με τον ν. 4014/2011,
      - β) 0,5 εκατομμύρια ευρώ για τις εγκαταστάσεις που κατατάσσονται στην Α2 κατηγορία σύμφωνα με τον ν. 4014/2011,
    - ii. για τη διασυνοριακή μεταφορά: ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ ετησίως,
    - iii. για τη συλλογή και μεταφορά: 0,5 εκατομμύρια ευρώ ετησίως.

Νομοθετικό Πλαίσιο Περιβαλλοντικής Ευθύνης

- **Επικίνδυνα Απόβλητα**
Ν. 4819/2021 (άρθρο 52 παρ. 3 β)
- Αν ο οργανισμός ή η επιχείρηση δραστηριοποιείται σε εργασίες διάθεσης ανάκτησης, συλλογής και μεταφοράς και διασυνοριακής μεταφοράς, το ύψος της ασφαλιστικής κάλυψης είναι αθροιστικό.

Νομοθετικό Πλαίσιο Περιβαλλοντικής Ευθύνης

- **Μη Επικίνδυνα Απόβλητα**
Νόμος 4819/2021 (άρθρο 52 παρ. 3 περ. ε)
  - Υποχρεωτική ασφάλιση για τον συλλέκτη μεταφορέα μη επικίνδυνων αποβλήτων σε επαγγελματική βάση.
  - Απαραίτητη προϋπόθεση για την εκτέλεση των εργασιών συλλογής και μεταφοράς μη επικίνδυνων αποβλήτων σε επαγγελματική βάση, να διαθέτει ο συλλέκτης μεταφορέας ασφαλιστήριο συμβόλαιο, στο οποίο να αναγράφεται ότι η ασφαλιστική κάλυψη αφορά τρίτους και την επαναφορά του περιβάλλοντος στην πρότερη κατάσταση σε περίπτωση ζημιάς, ύψους κατ' ελάχιστο εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ ετησίως.

Ασφαλιστική Κάλυψη

Θ. Τελωνιάτη – Κ. Τριπολιτάκη

ΕΝΩΣΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΤΑΙΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

Συνήθειες καλύψεις και επεκτάσεις ασφαλιστηρίων

Ένα συμβάν ρύπανσης μπορεί να προκαλέσει ευθύνες που η συνηθής πρακτική είναι καλυφθούν με τα παρακάτω ασφαλιστήρια συμβόλαια:

Ξεχωριστό συμβόλαιο **Αστικής Περιβαλλοντικής Ευθύνης (EIL)**:

1) Ασφάλιση περιβαλλοντικής ευθύνης βάσει της υποχρεωτικής Νομοθεσίας - άρθρο 52, παρ. 3β (N.4819/2021),

2) Ασφάλιση περιβαλλοντικής ευθύνης επιχειρηματικών εγκαταστάσεων, η οποία δεν εμπίπτει στο υποχρεωτικό καθεστώς.

Είδη καλύψεων που προσφέρονται κατά περίπτωση από την αγορά:
Έξοδα υλοποίησης μέτρων αποκατάστασης περιβαλλοντικής ζημιάς
(πρωτογενής/συμπληρωματική/α ντισταθμιστική)

Επέκταση κάλυψης συμβολαίου **Γενικής Αστικής Ευθύνης**

Επέκταση κάλυψης συμβολαίου Γενικής Αστικής Ευθύνης (συνεπεία επέλευσης τυχαίου μη αναμενόμενου περιβαλλοντολογικού γεγονότος που μπορεί να προκαλέσει σωματικές βλάβες και/ή υλικές ζημιές σε τρίτους – δεν καλύπτεται η επαναφορά του περιβάλλοντος στην προτέρα κατάσταση)

Συνήθεις καλύψεις και επεκτάσεις ασφαλιστηρίων

- Έξοδα υλοποίησης έκτακτων μέτρων ελαχιστοποίησης/περιορισμού της ζημιάς
- Νομική προστασία ασφαλιζομένου
- Έξοδα υλοποίησης μέτρων πρόληψης περιβαλλοντικής ζημιάς
- Σωματική βλάβη, θάνατος τρίτων
- Υλική ζημιά τρίτων και/ή ασφαλιζόμενου
- Απώλεια κερδών της επιχείρησης του ασφαλιζόμενου
- Δαπάνες εκπόνησης μελετών/μετρήσεων/προτάσεων μέτρων αποκατάστασης

Περιπτώσεις περιβαλλοντικής ζημίας

Το αίτιο και/ή το γεγονός είναι αιφνίδιο, ατυχηματικό, απρόβλεπτο.

Το αίτιο και/ή το γεγονός είναι σταδιακό, μακροχρόνιο, επαναλαμβανόμενο.

Η ασφαλισιμότητα των ζημιών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από :

1. Τη δέουσα επιμέλεια που τηρεί ο ασφαλισμένος

2. Το επίπεδο εφαρμογής σύγχρονων τεχνολογικών πρακτικών

Παραδείγματα περιπτώσεων περιβαλλοντικής ζημίας

Αίτιο :
Αιφνίδιο

Γεγονός:
Αιφνίδιο

Έκρηξη σε χημική
βιομηχανία

Διαρροή σε δεξαμενή και
ρύπανση παρακείμενου
ποταμιού

Παραδείγματα περιπτώσεων περιβαλλοντικής ζημίας

Αίτιο :
Αιφνίδιο

Γεγονός:
Σταδιακό

Εσωτερική έκρηξη προκαλεί
σπάσιμο σε σωλήνα
αποχέτευσης.

Μικρή διαρροή η οποία
ρυπαίνει σταδιακά
παρακείμενο ποτάμι.

Παραδείγματα περιπτώσεων περιβαλλοντικής ζημίας

Αίτιο :
Σταδιακό

Γεγονός:
Αιφνίδιο

Μικρή σταδιακή διαρροή
σε σωληνώσεις

Προκαλείται έκρηξη και
ρύπανση παρακείμενου
ποταμιού

Παραδείγματα περιπτώσεων περιβαλλοντικής ζημίας

Αίτιο :
Σταδιακό

Γεγονός:
Σταδιακό

Συνεχής εκβολή υγρών
αποβλήτων

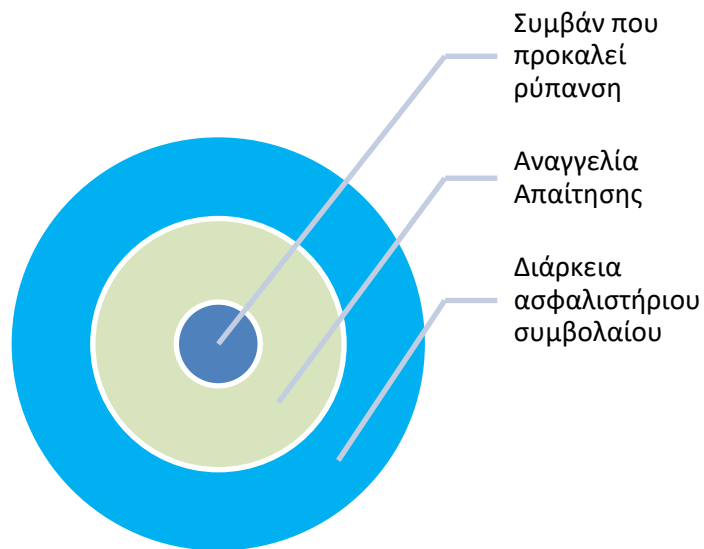
Ρυπαίνει σταδιακά
παρακείμενο ποτάμι

Βάση Ασφάλισης

Claims Made (αναγγελία απαιτήσεων για συμβάν που επήλθε και αναγγέλθηκε εντός της ασφαλιστικής περιόδου και από την αναδρομική ισχύ)

- **Αναδρομική Ισχύς** : Επασφάλιστρο - Προσοχή σε πιθανές προϋπάρχουσες συνθήκες ρύπανσης. Πιθανές αιτίες: Μετεγκατάσταση / εξαγορά εγκαταστάσεων / αλλαγή δραστηριότητας, έλλειψη σχετικών μετρήσεων
- **Εκτεταμένη Περίοδος Αναγγελίας:**
Επασφάλιστρο

Περιβαλλοντική ευθύνη (Συνήθειες εξαιρέσεις)

- Πόλεμος - τρομοκρατικές ενέργειες / Κυβερνο-απειλή
- Ποινές και πρόστιμα
- Ηθελημένες, Δόλιες ενέργειες
- Μη συμμόρφωση με τις αρχές και με την ισχύουσα Νομοθεσία
- Εργοδοτική Ευθύνη
- Ουσιώδης αλλαγή χρήσης
- Συμβατική Ευθύνη
- Πυρηνικοί κίνδυνοι, ραδιενέργεια
- Γεγονότα ανωτέρας βίας
- Covid 19
- Διεθνείς Κυρώσεις
- PFAs

Περιβαλλοντική ευθύνη (Προϋποθέσεις Κάλυψης)

- Να παραμένουν σε ισχύ όλες οι προαπαιτούμενες άδειες για την ασφαλή λειτουργία (άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας, ΑΕΠΟ, άδεια πυρασφάλειας κ.λπ.) της εγκατάστασης του Ασφαλισμένου.
- Ο Ασφαλισμένος να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα προληπτικά μέτρα και να τηρεί τους ισχύοντες νόμους ή κανονισμούς λειτουργίας της επιχείρησής του για την αποφυγή ατυχημάτων.
- Η κάλυψη βασίζεται στα υποβληθέντα στοιχεία και υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει καθαρό ιστορικό ζημιών.

Κριτήρια αξιολόγησης/παράγοντες κινδύνου

- Είδος δραστηριότητας
- Τοποθεσία κινδύνου (γεωμορφολογία, γειτνιάζουσες εγκαταστάσεις κ.λπ.)
- Εικόνα επιχείρησης: μέτρα προστασίας, τεχνολογίες αντιρρύπανσης, συνθήκες στεγανότητας, ορθή αποθήκευση των πρώτων υλών, αποβλήτων κ.λπ.
- Μελέτη Περιβαλλοντικών επιπτώσεων (Μ.Π.Ε)
- Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο)
- Μελέτη αποτύπωσης προϋπάρχουσας ρύπανσης
- Σύστημα Μελέτης Συλλογής και Μεταφοράς Επικινδύνων Αποβλήτων

Περιβαλλοντική ευθύνη – πιθανοί ασφαλισμένοι / επικινδυνότητα

Χαμηλή Επικινδυνότητα

Υψηλή Επικινδυνότητα

Εμπορικές Επιχειρήσεις:

- ✓ Κλινικές, Νοσοκομεία, Μονάδες Υγείας
- ✓ Εμπορικά Κέντρα
- ✓ Ξενοδοχεία
- ✓ Ιατρικά Εργαστήρια
- ✓ Εταιρίες εκμετάλλευσης εμπορικών ακινήτων

Βιομηχανίες

- ο Χημικών, καθαριστικών.
- ο Λιπασμάτων
- ο Πλαστικών
- ο Μετάλλου, Αλουμινίου
- ο Κατασκευαστές μπαταριών
- ο Επεξεργασίας ξύλου
- ο Χάρτου, Χαρτοπολτού
- ο Κλωστοϋφαντουργίας
- ο Τροφίμων

- Γεωργικές / Κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις
- Αποθηκευτικοί χώροι

- ? Αποθηκευτικοί χώροι
- ? Εκτυπωτικές μονάδες
- ? Διαχείριση Αποβλήτων
- ? Ορυχεία
- ? Κατασκευαστικά έργα

Ασφαλιστικές Περιπτώσεις

Ι. Μωραΐτης

ΕΝΩΣΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΤΑΙΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

Ασφαλιστικές περιπτώσεις

- **Απόκρυψη σοβαρής μόλυνσης των υπόγειων υδάτων**

Σε έναν μηχανικό περιβάλλοντος, που προσλήφθηκε από έναν μελλοντικό αγοραστή γης, ασκήθηκε αγωγή για απόκρυψη σοβαρής μόλυνσης των υπόγειων υδάτων κατά την περιβαλλοντική εκτίμηση του σημείου, με αποτέλεσμα να υποστεί οικονομική απώλεια και νομικά έξοδα.

- **Ρήξη σε γραμμή παροχής καυσίμου**

Ένας εργολάβος προσλήφθηκε για την κατασκευή ενός νέου αυτοκινητόδρομου στον Βόρειο Καναδά. Για τον σκοπό αυτό δημιουργήθηκε ένας προσωρινός καταυλισμός για τους εργαζόμενους, ο οποίος τροφοδοτούνταν από μια γεννήτρια ντίζελ. Δέματα χιονιού και σανού τοποθετήθηκαν γύρω από τη γεννήτρια για να λειτουργήσουν ως φράγμα ήχου. Ωστόσο, το επιπλέον βάρος προκάλεσε στο σπάσιμο της γραμμής της παροχής του καυσίμου, που είχε ως αποτέλεσμα 8.000 λίτρα ντίζελ να διαφύγουν στο περιβάλλον.

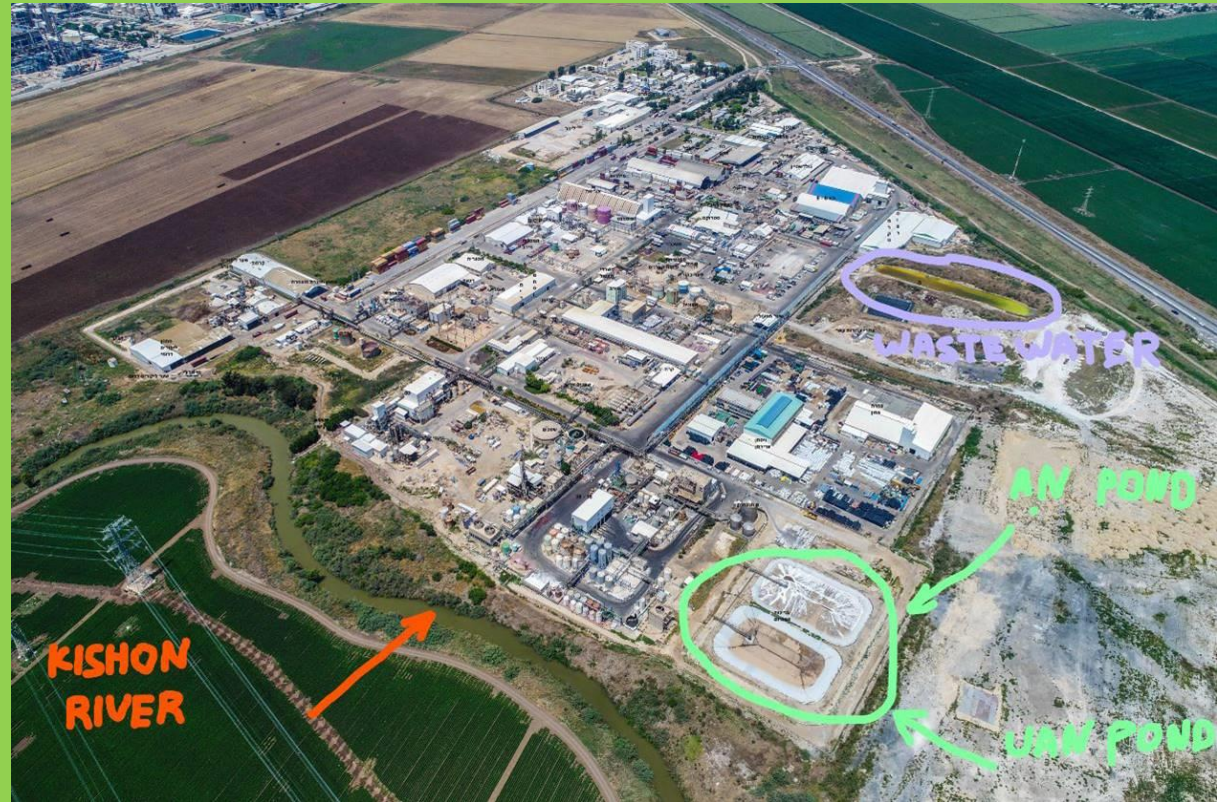

Ασφαλιστικές περιπτώσεις

- Ρύπανση ποταμού από διαρροή βρωμίου

Σε εγκατάσταση χημικής βιομηχανίας κατέρρευσαν τα τοιχώματα σε μια από τις δύο δεξαμενές αποθήκευσης (pond) υπολείμματος επεξεργασίας μεταλλεύματος, που βρισκόταν δίπλα σε ποταμό, με αποτέλεσμα να διαρρεύσει βρώμιο σε μεγάλες ποσότητες και για διάρκεια ημερών, μέχρι να ανακαλυφθεί το πρόβλημα.

Η ζημία καθαρισμού ανήλθε σε ~2εκ και στη συνέχεια η εταιρεία έλαβε αγωγή δεκάδων εκατομμυρίων από το κράτος, για την ηθική βλάβη των πολιτών που εκτέθηκαν στην ρύπανση.

Πως αξιολογείται το ρίσκο,
πως εκτιμάται η ζημία και η «ευθύνη»;
Συζήτηση με Κ. Τσολακίδη

ΕΝΩΣΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΤΑΙΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

Πως αξιολογείται το ρίσκο

- Είδος δραστηριότητας
- Μελέτη / αξιολόγηση αδειοδοτικών εγγράφων (ΑΕΠΟ, άδεια λειτουργίας)
- Τοποθεσία κινδύνου (ιστορικό ευρύτερης περιοχής, εγγύτητα σε φυσικούς οικοτόπους, γεωμορφολογία, προϋπάρχουσα ρύπανση)
- Εν δυνάμει ρυπαντές, ενδεχόμενη διαδρομή ρυπαντών
- Μέτρα προστασίας; Επάρκεια πυροσβεστικών μέσων;
- Ορθή διαχείριση & αποθήκευση: πρώτων υλών, έτοιμων προϊόντων, αποβλήτων;
- Εικόνα επιχείρησης: οικονομικά στοιχεία, θέση στην αγορά, εγκατεστημένη τεχνολογία)
- Περιβαλλοντική διαχείριση & εκπαίδευση εργαζομένων στην πρόληψη
EMAS / ISO14001; Διαδικασίες αποτροπής & αντιμετώπισης συμβάντος;
- Εφαρμογή μέτρων 'δέουσας επιμέλειας';
- Ιστορικό ζημιών στην εγκατάσταση;
- Προ-ασφαλιστική επιθεώρηση κινδύνου;

Πως εκτιμάται η ζημία και η «ευθύνη»;

- Έχουμε ζημιά στο περιβάλλον; *Άμεση ενεργοποίηση!*
- Πρώτη καταγραφή συνθηκών ζημιάς & περιβαλλοντικής βλάβης
- *Άμεση συνεργασία με τις αρχές!*
- Άμεση έγκριση μέτρων περιορισμού της περιβαλλοντικής βλάβης
- Συνεργασία / υποστήριξη ασφαλιζομένου στην εκπόνηση προτάσεων αποκατάστασης της βλάβης
- Υποστήριξη ασφαλιζομένου σε όλη τη διαδικασία καταλογισμού μέτρων αποκατάστασης από την αρμόδια αρχή (αναλόγως του συμβάντος: Υ.Π.Ε.Ν./ΣΥ.Γ.Α.Π.Ε.Ζ. ή Περιφερειακή Επιτροπή Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών)
- Η διαδικασία καταλογισμού είναι μακρά!
- Τα καταλογιζόμενα μέτρα αποκατάστασης (σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ΠΔ 149/2009) δύσκολα προσβάλλονται! *Ο φάκελος αποζημίωσης 'κλείνει' με το 'ΟΚ' των αρμοδίων αρχών!*
- Η διαδικασία αποζημίωσης μέτρων αποκατάστασης οφείλει να λαμβάνει ΑΠΟΛΥΤΑ υπόψη την πράξη καταλογισμού μέτρων αποκατάστασης από τις αρμόδιες αρχές!

Ενημέρωση για το πρόγραμμα Life Profile

Κ. Τσολακίδης

ΕΝΩΣΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΤΑΙΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

... σε εξέλιξη

LIFE PROFILE
LIFE19 GIE/GR/001127
life-profile.gr

Στόχος του προγράμματος «LIFE PROFILE» είναι η ενίσχυση της ανάπτυξης χρηματοοικονομικών εργαλείων για την αποτελεσματική διαχείριση της ευθύνης απέναντι στο περιβάλλον, μέσω ιδίως της επεξεργασίας, ανάπτυξης και προώθησης ενός αξιόπιστου και εύχρηστου μεθοδολογικού εργαλείου αποτίμησης/αξιολόγησης του περιβαλλοντικού κινδύνου των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στο Παράρτημα III της Οδηγίας 2004/35/ΕΚ για την Περιβαλλοντική Ευθύνη (ELD) και του Π.Δ. 148/2009.

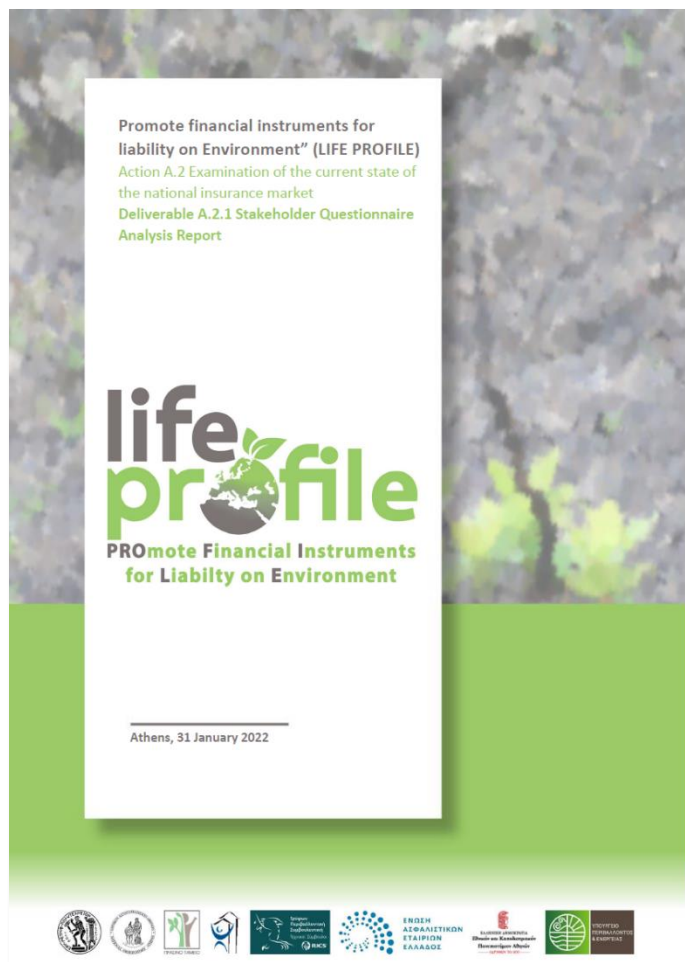

ΕΝΩΣΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΤΑΙΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝΩΣΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΤΑΙΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

... σε εξέλιξη

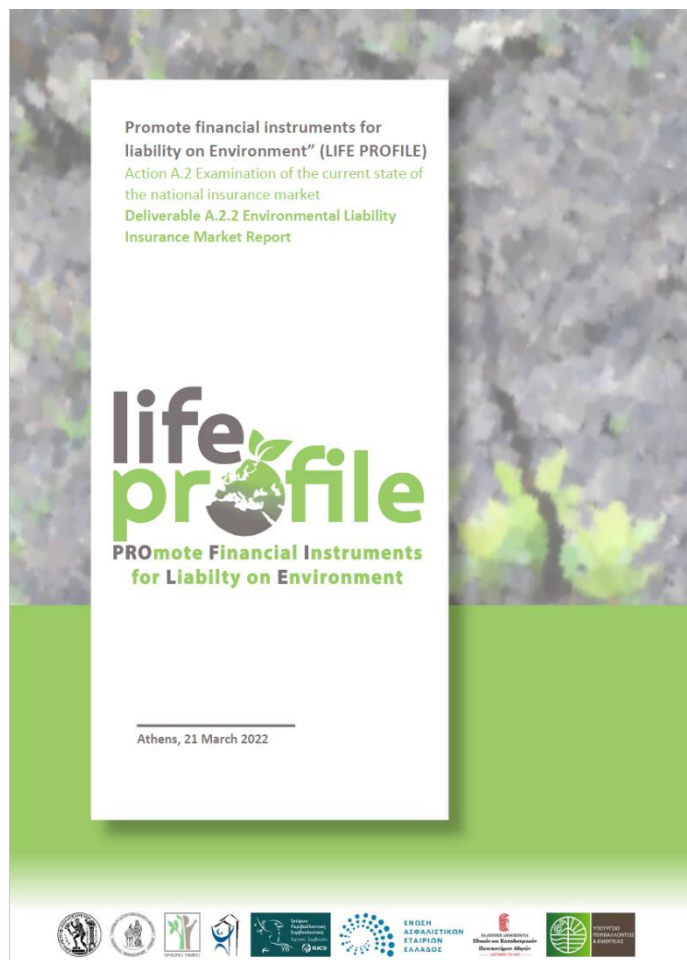
Υπο-δράση Α.2.1: Ανάλυση ερωτηματολογίου ενδιαφερομένων μερών

επιγραμματικά αποτελέσματα έρευνας

- **Επιχειρήσεις:** γνωρίζουν το ΠΔ 148/2009, κατανοούν τον κίνδυνο, αλλά δεν είναι σε θέση να εκτιμήσουν τον επακόλουθο χρηματοοικονομικό κίνδυνο. Περιορισμένη χρήση προϊόντων χρηματοοικονομικής ασφάλειας εκτός από αυτά τα οποία 'πρέπει να έχουν' (υποχρεωτική ασφάλιση). Απρόθυμοι να αγοράσουν υψηλά επίπεδα οικονομικής ασφάλειας. Η κλιματική αλλαγή θα επιδεινώσει τον περιβαλλοντικό κίνδυνο των δραστηριοτήτων τους.
- **Ασφαλιστικές επιχειρήσεις:** γνωρίζουν το ΠΔ 148/2009, κατανοούν τον κίνδυνο και αναμένουν ανάπτυξη του κλάδου που οφείλεται κυρίως στην υποχρεωτική ασφάλιση. Δεν μπορούν να εκτιμήσουν λεπτομερώς την έκθεσή τους σε χρηματοοικονομικό κίνδυνο λόγω της πολυπλοκότητας του κινδύνου, ειδικά για τη βιοποικιλότητα. Επιβεβαιώνουν τη γενική έλλειψη ενδιαφέροντος των φορέων εκμετάλλευσης να αγοράσουν ασφαλιστική κάλυψη. Η κλιματική αλλαγή θα επιδεινώσει την έκθεσή τους σε περιβαλλοντικούς κινδύνους.
- **Διαμεσολαβητές:** γνωρίζουν το ΠΔ 148/2009 αλλά όχι λεπτομερώς και αναμένουν ανάπτυξη του κλάδου που οφείλεται κυρίως στην υποχρεωτική ασφάλιση. Επικυρώνουν επίσης τη γενική έλλειψη ενδιαφέροντος των φορέων εκμετάλλευσης να αγοράσουν ασφαλιστική κάλυψη. Δεν μπορούν να αξιολογήσουν λεπτομερώς την έκθεση των πελατών τους σε χρηματοοικονομικό κίνδυνο. Η σαφής πλειοψηφία ασχολείται με τη διαμεσολάβηση προϊόντων εντός του πεδίου εφαρμογής του υποχρεωτικού καθεστώτος. Η κλιματική αλλαγή θα επιδεινώσει την έκθεση των πελατών τους σε περιβαλλοντικούς κινδύνους.

... σε εξέλιξη

Υπο-δράση A.2.2: Ανασκόπηση της Ασφαλιστικής Αγοράς Περιβαλλοντικής Ευθύνης

κύρια σημεία

- **Α' Ενότητα:** Συνοπτική παράθεση της εμπειρίας που αποκτήθηκε από την έλευση της Κοινοτικής Οδηγίας 2004/35/ΕΚ. Καταγραφή της πανευρωπαϊκής ζήτησης και προσφοράς προϊόντων περιβαλλοντικής ασφάλισης. Περιγραφή της ασφαλιστικής μεθοδολογίας και η ανταπόκριση του Κλάδου στην πρόκληση της αειφορίας. Οι κύριες ανοιχτές προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο πανευρωπαϊκός ασφαλιστικός κλάδος σε σχέση με την ασφάλιση της περιβαλλοντικής ευθύνης. Σύνοψη κατευθυντήριων αρχών για σύγκλιση & δράση με στόχο την περαιτέρω ανάπτυξη της ασφάλισης περιβαλλοντικής ευθύνης στην Ελλάδα και στην Ευρώπη.
- **Β' Ενότητα:** Καταγραφή της εμπλοκής αλλά και της δυναμικής της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς στα θέματα περιβαλλοντικής ευθύνης την περίοδο 2015 – 2020. Συσχέτιση βασικών ζητημάτων που εξετάστηκαν στην πρώτη ενότητα με τα αποτελέσματα της επίκαιρης διαδικτυακής έρευνας γνώμης της Υπο-δράσης A.2.1.

**Ευχαριστούμε για την προσοχή
σας!!**

*Για την παρουσίαση χρησιμοποιήθηκε υλικό από προηγούμενες παρουσιάσεις της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών

**ΕΝΩΣΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΤΑΙΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ**